

Erratum bij de jaarstukken 2024 (D/25/184791) en bijbehorend raadsvoorstel 'Jaarstukken 2024 – Gemeente Woerden' (D/25/184232)

Inleiding

Op 27 mei heeft het college van B&W de jaarstukken 2024 besproken en deze verder gebracht in het besluitvormingsproces richting de raadsvergadering van 10 juli 2025.

De accountant heeft op 18 juni, middels het accountantsverslag, de controle van de jaarrekening 2024 toegelicht aan de Auditcommissie. Naar aanleiding van de laatste bevindingen van onze accountant ETL, zijn nog enkele tekstuele wijzigingen doorgevoerd in de jaarstukken 2024.

In dit erratum wordt ingegaan op de wijzigingen ten aanzien van de, in de jaarrekening 2024 opgenomen, rechtmatigheidsverantwoording, de paragraaf bedrijfsvoering en het bijbehorende raadsvoorstel. De wijzigingen zijn uitsluitend tekstueel van aard en hebben geen invloed op het in de jaarrekening vermelde saldo en het bijbehorende raadsbesluit 'Jaarstukken 2024 – Gemeente Woerden'.

Wij verzoeken u dit erratum te betrekken bij de besluitvorming over de jaarstukken 2024 tijdens de raadsvergadering van 10 juli 2025.

De verschillen tussen de door u ontvangen jaarstukken en de definitieve jaarrekening 2024 zijn middels dit erratum inzichtelijke gemaakt. De jaarstukken 2024 en bijbehorend raadsvoorstel worden op de volgende plaatsen gewijzigd:

1. De tekst in de paragraaf Bedrijfsvoering onder het kopje 'Rechtmatigheidsverantwoording' (blz. 136) wordt als volgt aangepast (zie groen):

Rechtmatigheidsverantwoording

In de jaarrekening 2024 wordt door het college van B&W verantwoording afgelegd rondom de financiële rechtmatigheid. Via de rechtmatigheidsverantwoording verklaart het college of het rechtmatig heeft gehandeld in het verslagjaar. Financieel rechtmatig handelen bestaat uit drie aspecten:

- Begrotingscriterium: handelt het college binnen de beschikbaar gestelde budgetten en kredieten?
- Voorwaardencriterium: zijn de baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met wet- en regelgeving tot stand gekomen?
- Misbruik en oneigenlijk gebruik: zijn in de uitvoering van het beleid voldoende waarborgen opgenomen om misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen of tegen te gaan?

De verbijzonderde interne controle (VIC) voert controlewerkzaamheden uit met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording en rapporteert het oordeel middels de rechtmatigheidsverantwoording namens het college van B&W. De controlerend accountant geeft een oordeel over de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording. In de jaarrekening 2023 is voor het eerst door het college van B&W verantwoording afgelegd rondom de financiële rechtmatigheid aan de raad. Eén van de beoogde voordelen van de komst van de rechtmatigheidsverantwoording is het gesprek te faciliteren over financiële rechtmatigheid tussen de raad en het college.

De rol van de verbijzonderde interne controle (VIC)

Het primaire doel van de VIC is om inzicht te krijgen in de kwaliteit van de bedrijfsvoering binnen de ambtelijke organisatie. Dit vanuit een accountantsperspectief. De VIC geeft aanbevelingen indien nodig om de kwaliteit van de processen te verhogen en de kans op fouten en fraude te mitigeren.

De VIC is een continu proces. Zowel qua inhoud als jaarplanning wordt afstemming gezocht met de controlewerkzaamheden van de controlerend accountant. Voor verslagjaar 2024 waren afspraken

gemaakt met de controlerend accountant voor een zo constructief en efficiënt mogelijke samenwerking. De interne controles liggen in lijn met de materialiteit en rapporteringstoleranties welke de controlerend accountant hanteert. De VIC voert verbijzonderde interne controles uit op basis van een jaarlijks geactualiseerd VIC plan. In samenspraak met de accountant is de scope van de financiële processen bepaald. Deze scope bestaat uit materiële en risicovolle processen. De VIC is onafhankelijk in staat om een oordeel te geven over de interne beheersing van de ambtelijke organisatie. De VIC vormt onder andere een oordeel door het proces in opzet te bespreken en een lijncontrole uit te voeren. Daarnaast worden de werking van het proces, rechtmatigheid en getrouwheid getoetst a.d.h.v. detailcontroles en analyses. De VIC is voornamelijk gericht op het controleren van de rechtmatigheid maar om aan te sluiten op de accountantscontrole worden getrouwheidsaspecten ook meegenomen in de interne controles.

De bevindingen en aanbevelingen worden 2 keer per jaar gerapporteerd in de VIC rapportage van bevindingen. Deze rapportages worden voorgelegd aan de proceseigenaren, directie, het college en besproken met de Auditcommissie. De voortgang van de opvolging van de aanbevelingen van de VIC en accountant wordt meerdere keren per jaar gemonitord binnen de ambtelijke organisatie door middel van de auditmonitor.

De aard van de rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in de jaarrekening. Het college van B&W verklaart over verslagjaar 2024 aan de raad financieel onrechtmatig gehandeld te hebben. De rechtmatigheidsverantwoording betreft een standaard voorgeschreven tekst van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Hierbij wordt de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens gehanteerd van 3% van de lasten inclusief dotaties aan de reserves ad € 6.382.000. Het totaal van alle financiële rechtmatigheidsfouten valt boven de verantwoordingsgrens en daarom is het oordeel van de rechtmatigheidsverantwoording negatief. Het totaalbedrag financiële rechtmatigheidsfouten in 2024 is € 7.924.000. Hiervan is een bedrag van € 4.450.000 acceptabel volgens de interne spelregels (zie voor nadere toelichting kopje begrotingscriterium). Het overige deel ad € 3.474.000 is niet acceptabel volgens de interne spelregels. Alleen rekening houdend met het totaal 'netto' financiële rechtmatigheidsfouten valt het niet acceptabele deel onder de verantwoordingsgrens ad € 6.382.000.

Conform regelgeving worden financiële rechtmatigheidsfouten groter dan de rapporteringsgrens van € 507.000 nader toegelicht in deze paragraaf bedrijfsvoering. Zie in de tabel een overzicht van alle financiële rechtmatigheidsfouten.

Bedragen x € 1.000			
Monitor Rechtmatigheidsverantwoording	Financieel onrechtmatig	Acceptabel volgens de interne spelregels	Niet- acceptabel volgens de interne spelregels
Begrotingscriterium			
Begrotingsonrechtmatigheden programma's	5.859	4.385	1.474
Onrechtmatigheden investeringsbudgetten	216	65	151
Niet geautoriseerde reserve mutaties			
Voorwaardecriterium			
Europees aanbesteden	1.849		1.849
Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium			
Totaal financiële rechtmatigheidsfouten	7.924	4.450	3.474
Verantwoordingsgrens	6.382		6.382
Oordeel	Onrechtmatig		

Begrotingscriterium

Volgens het BBV dienen de afwijkingen ten opzichte van de (herziene) begroting in de jaarrekening herkenbaar te worden opgenomen. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording, waarbij het verantwoorden en toelichten centraal staat, is het mogelijk om vooraf interne spelregels te maken

tussen de raad en het college welke begrotingsonrechtmatigheden als acceptabel (passend in het beleid) zijn. Deze afspraken staan vastgelegd in de financiële verordening.

Begrotingsafwijkingen welke gedurende het jaar bekend waren, zijn tijdig aan de raad gemeld conform de planning en control cyclus en vastgesteld. Nog niet gemelde begrotingsafwijkingen welke voldoen aan de interne spelregels worden in de jaarstukken toegelicht en kunnen door de vaststelling van de jaarrekening tijdig door de raad worden vastgesteld. Op deze wijze is er voldaan aan de interne spelregels.

Begrotingsafwijkingen welke niet voldoen aan de interne spelregels zijn per definitie onrechtmatig. De financiële rechtmatigheidsfouten met betrekking tot het begrotingscriterium groter dan de rapporteringsgrens zijn in onderstaande tabel opgenomen per programma. In totaal bedraagt de begrotingsonrechtmatigheid **€5.859.000**.

Bedragen x € 1.000					
Programma	Begroting 2024 na wijziging	Werkelijk 2024	Financiële rechtmatigheidsfouten	Acceptabel volgens de interne spelregels	Niet- acceptabel volgens de interne spelregels
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	11.056	12.480	1.424	1.424	0
2. Fysiek beheer en openbare ruimte en mobiliteit	38.981	40.998	2.017	967	1.050
3. Sociaal domein	78.002	78.745	743	743	0
5. Onderwijs en sport	13.760	15.435	1.675	1.251	424
			5.859	4.385	1.474

De financiële rechtmatigheidsfouten opgenomen in de tabel zijn allen lastenoverschrijdingen. Lastenoverschrijdingen zijn volgens de interne spelregels acceptabel als:

- Lastenoverschrijdingen geheel of grotendeels gecompenseerd worden door direct gerelateerde opbrengsten.
- Financiële rechtmatigheidsfouten kleiner dan € 100.000 zijn conform de financiële verordening acceptabel.
- Als er sprake is van een overschrijding bij een open einde (subsidie)regeling is dit volgens de financiële verordening ook acceptabel.

In totaal bedraagt de begrotingsonrechtmatigheid boven de rapporteringsgrens **€ 5.859.000** en hiervan is **€ 4.385.000** acceptabel volgende de interne spelregels. **€ 1.474.000** voldoet niet aan de interne spelregels en is daarom niet acceptabel.

Programma 1 bestuur, dienstverlening en veiligheid

De lastenoverschrijding is circa € 1,4 miljoen. Deze lastenoverschrijding bestaat voornamelijk uit een dotatie aan de pensioen en wachtgeldvoorziening voor wethouders € 1,4 miljoen. Er is een afwijking omdat het werkelijke bedrag pas na balansdatum te berekenen is aangezien de rekenrente per 31 december gebruikt wordt. De gemeente laat dit door een externe partij uitvoeren. Op grond van art. 38.5c is er sprake van een overschrijding bij een open einde regeling. Volgens de interne spelregels van de financiële verordening is de lastenoverschrijding daarom acceptabel.

Programma 2 fysiek beheer openbare ruimte en mobiliteit

Programma 2 heeft een lastenoverschrijding van **€ 2 miljoen**. De overschrijding is als volgt te verklaren:

- De Rembrandtbrug is afgeboekt wegens beëindiging van het project. Er is een voorziening gevormd voor nog te verwachten kosten (€ 779.000).
- Er was een hoge externe inhuur IBOR (€ 358.000).
- Elementenverhardingen zijn overschreden door hogere lasten uitbesteed werk zoals herstel van klinkersleuven in asfalt. De vergoeding daarvoor wordt op degeneratievergoedingen geboekt (€ 352.000). De direct gerelateerde baten compenseren grotendeels.
- De overschrijding monitoring proefvakken ad € 348.000 Regio deal wordt volledig gedekt door direct baten door een provinciale subsidie.
- Voor parkeren is een lastenoverschrijding van € 178.000. De oorzaak is het niet kunnen werven van eigen personeel waardoor de werkzaamheden worden uitgevoerd door externen.
- Taakveld 7.2 Riolering algemeen is € 160.000 hogere uitgevallen dan begroot door externe inhuurkosten.

Van de lastenoverschrijding van € 2 miljoen zijn direct gerelateerde batenoverschrijdingen € 967.000. Volgens de interne spelregels (art 38.5b) is een bedrag van € 967.000 als lastenoverschrijding acceptabel en het overige deel ad € 1.050.000 is niet acceptabel.

Programma 3 sociaal domein

Programma 3 heeft een lastenoverschrijding van € 743.000. De overschrijding wordt volledig gecompenseerd met direct gerelateerde baten waardoor de overschrijding volledig acceptabel is volgens de interne spelregels (art 38.5b). De lastenoverschrijding komt door € 170.000 meer aan inhuur personeel, € 170.000 stijging WMO cliënten en voorzieningen en begeleiding en een nadeel voor cliënten jeugdzorg ad € 255.000. Het programma sociaal domein betreft meerdere overschrijdingen welke acceptabel zijn conform art 38.5c aangezien er sprake is van overschrijdingen bij een open einde (subsidie)regelingen.

Programma 5 onderwijs en sport

De lastenoverschrijding betreft € 1,68 miljoen. Dit is voor een bedrag van € 942.000 te verklaren door een overschrijding Rijksbijdrage SPUK BTW sport. Aan de batenkant is een voordeel van € 746.000 want dit betreft een subsidie van het Rijk ter compensatie voor BTW-uitgaven voor sport.

Voor leerlingenvervoer is € 432.000 meer uitgegeven dan begroot. Dit betreft een open einde (subsidie)regeling en daarom is de overschrijding acceptabel volgens de interne spelregels (art. 38.5c).

In taakveld 4.2. Voor de schoolgebouwen is meer uitgegeven aan belastingen en verzekeringen en dit hoofdzakelijk door een stijging van de WOZ-waarde (€ 206.000). Hier was geen rekening mee gehouden in de begroting.

Er is een verplichting opgenomen om volgens afspraak bij de het tekort op de aanvullende exploitatiesubsidie aan te vullen tot het begrote resultaat van € 62k van Woerdensport B.V. Dit is vastgesteld bij het resultaat van de jaarrekening van Woerdensport en is daarom niet eerder voorzien. De overschrijding is € 73.000 en valt volledig weg tegen direct gerelateerde baten.

Van de lastenoverschrijding van € 1,68 miljoen is € 424.000 niet acceptabel volgens de interne spelregels.

Zie voor gedetailleerdere informatie over afwijkingen de verschillenanalyses op taakveldniveau per programma.

Begroten is gebaseerd op het zo goed mogelijk inschatten. Het is erg lastig om punctueel te begroten en daarom zal de realisatie altijd afwijken. Om grote afwijkingen ten opzichte van de (herziene) begroting in de toekomst te voorkomen zal er geprobeerd worden om nauwkeuriger te ramen en tussentijds vaker te monitoren of de realisatie in lijn blijft ten opzichte van de (herziene) begroting. Duidelijke sturing van de organisatie kan het begrotingsproces ook verbeteren.

Voorwaardencriterium

Financiële rechtmatigheid veronderstelt dat baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de voorwaarden die voortvloeien uit de regelgeving. Deze voorwaarden vloeien uit internationale, landelijke en interne wet- en regelgeving. De VIC heeft het voorwaardencriterium getoetst d.m.v. interne controles. De volgende financiële rechtmatigheidsfouten groter dan de rapportagegrens zijn geconstateerd.

Financiële rechtmatigheidsfouten bij Europees aanbesteden € 1.849.000

De regels over aanbesteden staan in de Aanbestedingswet 2012 en het interne inkoop- en aanbestedingsbeleid. In de Gids Proportionaliteit (flankerend beleid bij de Aanbestedingswet) zijn de voorschriften uitgewerkt over de eisen, voorwaarden en criteria die aan inschrijvers en inschrijvingen worden gesteld. Een aanbestedende dienst dient de voorschriften toe te passen of een afwijking in de aanbestedingsstukken te motiveren. Het ten onrechte niet toepassen van de Aanbestedingswet met betrekking tot deze Europese aanbestedingsnormbedragen bij een aanbesteding van opdrachten, leidt tot een financiële rechtmatigheidsfout. Het niet naleven van de overige normbedragen uit de Gids Proportionaliteit leidt niet tot financiële rechtmatigheidsfouten voor zover de gemeente afwijking hiervan adequaat heeft gedocumenteerd en gemotiveerd.

Voor de spendanalyse zijn 230 (Europese) aanbestedingsdossiers gecontroleerd. In totaal is geconstateerd dat er voor 16 opdrachten van crediteuren sprake is geweest van het niet correct naleven van de Europese aanbestedingsregels. Het totaalbedrag financiële rechtmatigheidsfouten voor Europees aanbesteden in verslagjaar 2024 betreft € 1.606.000. De volgende financiële rechtmatigheidsfouten zijn geconstateerd:

- Opdrachten zijn gegund aan leveranciers zonder rekening gehouden te hebben met de Europese aanbestedingsregels (10 crediteuren). In meerdere gevallen is tijdens het gunnen van de opdracht een inschattingsfout gemaakt met het ramen van de kosten. Hierdoor zijn de totale uitgaven over de jaren uiteindelijk boven de Europese aanbestedingsdrempel gekomen. Vooraf was er geen inzicht dat de totale uitgaven hoger dan deze drempel zouden zijn.
- Voor 5 crediteuren is het inhuren van extern personeel niet verlopen via Flex tender en er is geen rekening gehouden met de Europese aanbestedingsregels.
- De opdracht van 1 crediteur kon niet opgeleverd worden waardoor er geen informatie is of de opdracht Europees aanbesteed is. Dit dossier was voorgaand jaar ook onrechtmatig.

De onrechtmatige opdrachten lopen door in 2025. Van januari tot en met april 2025 is het totaal financiële rechtmatigheidsfouten € 243.000 geconstateerd. Deze fouten zijn al bekend en daarom nemen we deze fouten al op in de rechtmatigheidsverantwoording 2024.

Het streven is om toekomstige financiële rechtmatigheidsfouten met betrekking tot Europees aanbesteden te reduceren. De ambtelijke organisatie probeert toekomstige fouten te voorkomen door gebruik te maken van de volgende interne beheersingsmaatregelen.

- Afdeling inkoop betrekken (als adviseurs) bij het aangaan van verplichtingen. Afdeling inkoop heeft ook periodiek voortgangsgesprekken met budgethouders.
- Bewustwording creëren binnen de organisatie over hoe aanbestedingen gedaan moeten worden conform de Aanbestedingswet en het interne beleid.
- De organisatie is aan de slag gegaan met het implementeren van een inkoopmodule en contractenregister. Deze middelen zijn bruikbaar om meer inzicht te krijgen in de lopende contracten, looptijden en uitgaven.
- Het opstellen van een budgethoudersregeling dat aansluit op het mandaatregister.
- Meerdere keren per jaar een spendanalyse uitvoeren om te monitoren op de uitgaven per opdracht per crediteur. Door de frequentie te verhogen kan de organisatie sneller signaleren of de aanbestedingsdrempel in zicht komt.

Daarnaast zal op crediteurniveau beoordeeld worden of de huidige opdracht opgebroken en/ of werkzaamheden middels een opdracht samengevoegd kunnen worden om toekomstige financiële rechtmatigheidsfouten te voorkomen. Voor sommige gevallen is al een aanbestedingsprocedure in gang gezet/ afgerond of wordt onderzocht wat de mogelijkheden daartoe zijn.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Onder misbruik wordt verstaan: het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheids subsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan: het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan. De gemeente heeft een eigen nota M&O-beleid in gebruik. Het is belangrijk dat medewerkers bewust zijn van het risico op misbruik en oneigenlijk gebruik. Binnen processen zijn effectieve interne beheersmaatregelen geïmplementeerd om de kans op misbruik en oneigenlijk gebruik te mitigeren. Er zijn geen financiële rechtmatigheidsfouten geconstateerd voor misbruik en oneigenlijk gebruik over 2024 groter dan de rapportagegrens.

Fraude

Naast misbruik en oneigenlijk gebruik kan er sprake zijn van fraude. Fraude omvat opzettelijke handelingen door één of meerdere personen binnen de organisatie (gemeente) waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. Er zijn geen fraudes geconstateerd in 2024 groter dan de rapporteringstolerantie.

Ontwikkelingen

2024 was het tweede jaar van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Per verslagjaar 2025 is door wet- en regelgeving de verantwoordingsgrens verlaagd naar maximaal 2%. Dit houdt in dat onze verantwoordingsgrens verlaagd wordt vanaf 2025.

2. De tekst in de rechtmatigheidsverantwoording (blz. 254) wordt als volgt aangepast (zie groen):

RECHTMATIGHEIDSVANTWOORDING 2024

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 20 september 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 6.382.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 7.924.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 6.382.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 4.450.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde financiële rechtmatigheidsfouten betreffen:

- Lastenoverschrijdingen van programma's € 5.859.000 waarvan € 4.385.000 acceptabel volgende interne spelregels (financiële verordening) en € 1.474.000 niet acceptabel.
- Lastenoverschrijding van investeringskredieten € 216.000 waarvan één lastenoverschrijding van een investeringskrediet niet acceptabel ad € 151.000.
- Niet naleven van wet- en regelgeving m.b.t. Europees aanbesteden € 1.849.000.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

3. De tekst in het raadsvoorstel 'Jaarstukken 2024 – Gemeente Woerden' (D/25/184232) onder het kopje 'Rechtmatigheid' wordt als volgt aangepast (zie groen):

Rechtmatigheid

De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in de Jaarrekening (blz. 325). Hiermee verklaart het college of in het verslagjaar rechtmatig is gehandeld. De rechtmatigheidsverantwoording hanteert een grensbedrag, deze is door uw raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 6.382.000. Financiële

rechtmatigheidsfouten die de rapporteringsgrens van € 507.000 overschrijden, worden nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering (blz. 200).

Onrechtmatigheden Europese aanbestedingen

Op basis van de intern uitgevoerde controlewerkzaamheden over het jaar 2024, is vastgesteld dat bij Europese aanbestedingen sprake is van financiële onrechtmatigheden. Het totaalbedrag aan financiële rechtmatigheidsfouten in verslagjaar 2024 bedraagt € 1.606.000. Omdat de onrechtmatige opdrachten ten bedrage van € 243.000 tot in 2025 doorlopen en deze fouten dus al bekend zijn, worden deze fouten meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording 2024.

Om toekomstige rechtmatigheidsfouten te beperken, worden de volgende beheersmaatregelen getroffen:

- Betrekken van de afdeling Inkoop als adviseur bij het aangaan van verplichtingen, inclusief periodieke voortgangsgesprekken met budgethouders.
- Vergroten van bewustwording over aanbestedingsprocedures volgens wet- en regelgeving. Implementatie van de inkoopmodule en contractenregister voor beter inzicht in contracten en uitgaven.
- Opstellen van een budgethoudersregeling passend bij het mandaatregister.
- Meerdere jaarlijkse spendanalyses om tijdig overschrijding van aanbestedingsdrempels te signaleren.

Begrotingsonrechtmatigheden

In 2024 zijn diverse begrotingsoverschrijdingen geconstateerd, zowel op programmaniveau als bij investeringskredieten. De totale omvang van deze lastenoverschrijdingen bedraagt € 6.075.000. Strikt genomen zijn overschrijdingen op het niveau van de door de raad vastgestelde begroting onrechtmatig. Op basis van de financiële verordening is getoetst welke overschrijdingen acceptabel zijn. Conform deze toetsing wordt € 4.450.000 als acceptabel aangemerkt, omdat er bijvoorbeeld sprake is van compensatie door direct gerelateerde opbrengsten of sprake is van een open einde regeling. Het resterende bedrag van € 1.625.000 wordt als niet-acceptabel aangemerkt.

Conclusie rechtmatigheidsverantwoording

De totale omvang van de 'bruto' financiële rechtmatigheidsfouten bedraagt in totaal € 7.924.000 en overschrijdt hiermee de verantwoordingsgrens van € 6.382.000. Volgens de financiële verordening wordt € 4.450.000 als acceptabel beoordeeld; het resterende bedrag van € 3.474.000 is niet-acceptabel.

Conform de geldende regelgeving wordt het oordeel over de rechtmatigheid gebaseerd op de bruto onrechtmatigheden. In voorgaand verslagjaar is bij het beoordelen van de rechtmatigheid uitgegaan van de netto onrechtmatigheden (niet-acceptabele) en kon destijds een positieve rechtmatigheidsverklaring worden afgegeven. Voor 2024 is het college echter gehouden aan de beoordeling op basis van de bruto onrechtmatigheden. Deze overschrijden de verantwoordingsgrens, wat leidt tot een negatief oordeel over de rechtmatigheidsverantwoording. Wanneer echter uitsluitend naar de 'netto' financiële rechtmatigheidsfouten wordt gekeken, blijven deze ook in 2024 binnen de verantwoordingsgrens. Daarmee wijken de financiële rechtmatigheidsfouten niet af van het niveau dat in het voorgaande verslagjaar is geconstateerd. In dat licht kan worden gesteld dat we in algemene zin handelen binnen de kaders van het door uw raad vastgestelde beleid.

Een nadere toelichting vindt u in de paragraaf bedrijfsvoering (blz. 200) en in de rechtmatigheidsverantwoording (blz. 325) zoals opgenomen in de Jaarrekening.

Afronding controle

Op het moment van het opstellen van dit voorstel was de accountantscontrole nog niet volledig afgerond. De voorliggende Jaarrekening wordt daarom aangeboden onder voorbehoud van eventueel wijzigingen die nog voortvloeien uit de definitieve controle door de accountant. Zodra de controleverklaring van de accountant is ontvangen, wordt deze separaat aan u toegezonden.